

فصلنامه تخصصی اخلاق پژوهی

سال اول • شماره دوم • تابستان ۱۳۹۶

Quarterly Journal of Moral Studies

Vol. 1, No. 2, Summer 2017

سخن سردبیر

به لطف و توفیق الهی، دومین شماره فصلنامه اخلاق پژوهی نیز آماده انتشار شده و به مبارکی جامعه فاخر طبع می‌پوشد. از همین روی، خوشنودیم و خداوند متعال را شاکریم و سپاسگزار و توفیقِ بیش از پیش از درگاه او آرزومندیم و خواستار. از پژوهشگران نواندیش و ناقدان نیک‌خواه نیز که با عنایت به نگاه و نظرگاه این نشریه نوپا و نوباوه - از سر لطف و با لسان لَین - درون مایه آثار را به تازیانة نقدهای صریح و سازنده نواختند و دست اندرکاران فصلنامه را با رهنمودهای متین و مُشفقانه، مرهون توجه و تقدیر بی‌شائبه خود ساختند، کمال تشکر و سپاس را داریم.

مقالات این شماره نیز گونه‌گون و متنوع‌اند و ناظر به حوزه‌های گوناگون اخلاق نگاشته شده‌اند. در نخستین مقاله این شماره با نام «قانون اراده در سلوک صدیقین»، نویسنده محترم با مفروض و مسلّم انگاشتن وابستگی اخلاق به دین و تأکید و تکیه بر نقش و نمود محوری و بی‌بدیل خداوند در سپهر و ساحت اخلاق - با استشهاد و استناد به آیات شریفه و روایات مأثوره - در صدد کشف/بازشناسی راه و مسیری متفاوت برای سلوک اخلاقی و نیل به خداوند بر آمده است که آن را شایسته نام «مسیر صدیقین» دانسته و بر این باور است که مسیر و مقصد حرکت در سلوک صدیقین، یکی است و نقطه اتکا و عزیمت آن توجّه تام به ذات خداوند است.

در مقاله دوم با عنوان «مسیر تحوّل اخلاقی در تفسیر المیزان»، با تمرکز بر سلوک اخلاقی و شیوه و شرایط آن که از مباحث مهم حوزه اخلاق و عرفان است، به بازشناسی و بررسی طرح‌های علامه سید محمدحسین طباطبایی - حکیم نواندیش معاصر - در زمینه سلوک اخلاقی که رگه‌هایی از آن در نوشته‌های منسوب به بحر العلوم و پیش‌تر از آن، در کتاب مواقع النجوم

قابل ردیابی است، پرداخته شده و انسجام و انتقان این شیوه‌های سلوک و مستندات آن‌ها به سنجه دقت‌های موشکافانه، بررسی و ارزیابی شده است.

در مقاله «تقریری نو از اخلاق فضیلت؛ مؤلفه‌های فضیلت از دیدگاه رابرت آدامز» به تبیین و تحلیل ماهیت و مؤلفه‌های فضیلت، از دیدگاه رابرت آدامز - فیلسوف تحلیلی معاصر و احیاگر نظریه امر الهی در دهه‌های اخیر - اختصاص یافته است و به اذعان نویسنده، آدامز ملهم و متأثر از انگاره بنیادین‌اش در حوزه اخلاق، یعنی وابستگی اخلاق به دین، بر این باور است که اخلاق را نباید به «فضیلت» فروکاست؛ زیرا بخشی از زندگی اخلاقی، عمل به وظایف و الزام‌های اخلاقی‌ای است که به لحاظ متافیزیکی مبتنی بر اوامر الهی‌اند.

مقاله چهارم به واکاوی «ارتباط اخلاق و زیبایی‌شناسی در فلسفه شوپنهاور» اختصاص یافته و نویسنده کوشیده تا ضمن نیم‌نگاهی به نمای کلی نظام فلسفی آرتور شوپنهاور - فیلسوف پرآوازه و پرنفوذ حوزه اخلاق و هنر - به درکی دقیق و عمیق از معنا و مؤلفه‌های اخلاق و زیبایی‌شناسی و مناسبات آن‌دو در نگاه و نظریه او دست یابد.

در مقاله «اخلاق در سایه سکوت» نیز افزون بر گونه‌شناسی و تعریف و تحلیل سکوت و صمت - به مثابه یک فضیلت اخلاقی - با اشاره به کارکردها و ابعاد و اهمیت اخلاقی آن از منظر اخلاق اسلامی، به معرفی زندگی توأم با سکوت و مصادیق اخلاقی و دینی آن پرداخته شده است. آخرین مقاله این شماره نیز نگاهی تحلیلی دارد به «مبانی اخلاق اجتماعی در معنویت‌گرایی جدید و چالش‌های آن» و مؤلف محترم با عطف‌عنان به چالش‌های معنویت‌گرایی نوپدید در عرصه اخلاق اجتماعی و پس از اشاره به مبانی انسان‌شناختی و ارزش‌شناختی نو معنویت‌گرایان، کوشیده تا به تحلیل گونه‌های مشارکت اجتماعی و انگاره‌ها و انگیزه‌های آنان - از منظر اخلاقی - دست یازد.

فصلنامه اخلاق پژوهی، دست اصحاب فکر و اندیشه را به گرمی می‌فشارد و چون همیشه با آغوش باز پذیرای پژوهش‌های ارزنده و عالمانه است.

وما توفیقی إلا بالله
علیه توکلت وإلیه أُنِیب